

human-created meanings that have gained new sound in the realities of modern social conditions, there is tolerance as a value through which, in the individual and public consciousness, there is more perseverance in the beliefs to eliminate from practice the relations of the phenomena of conflict and confrontation, as a result of the establishment of the basic principles of interpersonal communication, in the basis which there are mutual recognition, mutual understanding, solidarity and mutual assistance. Tolerance is a value criterion, where the ethical component of the discovery of respect for the "identity of the other" acts with the necessity. The concept of human dignity joins new semantic actuality. "Dignity" of a person is a sign of self-worth and self-respect, of a dignified and noble behaviour. As well as the notion of "high moral", in the semantic aspect, "dignity" is the answer to the "value challenges" of the time. The desire for value search is peculiar to people. It is the main driver of behaviour and personality development. In order to live and actively act, one must believe in the meaning, with which its actions are filled. The disappearance of this benchmark due to any reason leads to the collapse of the entire system of personality.

The development of the world of the axiological being of the person includes: the formation of the culture of world attitude, the formation of semantic life strategies, the solution of internal psychological contradictions, the culture of attitude to situations of life, which is carried out as a way of value-semantic development of the personality of the person, expansion of the space of its potential opportunities. Obviously, culture optimizes the human factor of axiological existence and approves a human-dimensional world, alternative to any mechanistic, indifference. Valuing-semantic field of human consciousness is the object of creativity, where the images and ideas, symbols and concepts, values and beliefs are born. Man is able to accommodate the whole world within the limits of his personality. In this respect, a person is monadological, that is, capable of representing a social and natural whole, able to exist for others. The idea of the axiological existence of man is within the conscious meanings of the human genesis and value-creative objectification in the world of culture.

Literature

1. Sloterdijk P., Critique of cynical reason. Transl. from Germ, A. Pertseva. Ed. Yekaterinburg: U-Faktoriya, Moscow: AST Moscow, 2009. 800 p.
2. Sorokin P. Man. Civilization Society / P. Sorokin. - M.: publ. house of the pol. Lit., 1992. - 540 p.
3. Tabachkovsky V.G. The human worldview: a given or a problem? - K.: Scientific Opinion, 1993. - 245 p.
4. Frankl V. Man in Search of Meaning. - M.: Progress, 1990. - 368 p.
5. Values // Culture and Cultural Studies: Dictionary / Comp. and ed. A.I. Kravchenko. - M.: Academic project, Ekaterinburg: Business book, 2003. - p. 882.
6. Jung K. Approach to the unconscious // Archetype and symbol. - M.: Renaissance, 1991. - p. 65-84.

Леонід Кравчук
Тарас Кадобний
Лариса Кравчук
Дмитро Вакулєнко
(Тернопіль, Україна)

СИСТЕМА ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ ХАРТІЇ ВІЛЬНОЇ ЛЮДИНИ ТА ХРИСТІЯНСЬКА МОРАЛЬ

У людській душі живе почуття і прагнення до прекрасного. Але саме ті особистості які найдосконаліше розвинули у собі естетичне почуття і повністю віддалися витонченому мистецтву, прийшли до усвідомлення, що ідеал краси персоніфікований, або поданий митцем через призму його світогляду і є штучним в сучасних умовах. Відповідно, і тут

потрібне доповнення з боку релігії, яка навчає, формує і виховує інший, духовний, прекрасніший світ. Нарешті, чи задовольняється повністю на землі морально-практичний інтерес сучасної людини?. Людина відчуває в собі завжди потребу високої, духовної форми життя, але насправді в повсякденному бігу за своїми інтересами, її вчинки розходяться з вимогами совісті і закону. Вона помічає, що зовнішні обставини і процес протікання фізичної природи часто розладжується і руйнує самі благородні наміри і задуми, що несправедливість в значних випадках торжествує, а істина грубо попирається. Одним словом, в людині є прагнення до досконалості, та ідеалу; але все в цьому світі недосконале і не ідеальне, подається у рожевих тонах і нажаль сприймається загалом. Щоб розібратись в таких химерах, необхідна віра в щось найдосконаліше, тобто в Бога, у вищий розум. Звідси і зрозуміло, яке становище займає релігія в людській душі як основний чинник формування духовних цінностей і потреб в житті молодого людини. Справу, велику і малу, державну і приватну, завжди звершують і завершують люди. Тому вихованці всякої справи а особливо відповідальної і загальнодержавної, мають бути людьми належної культури освіченими, сумлінними і добропорядними одним словом високодуховними людьми. [1, с.25]

Для Української нації зформовано свій перелік цінностей, культурних та духовних орієнтирів, які формувались під впливом тривалої історії. В залежності від рівня еволюції суспільства також відбувається еволюція цінностей, їх формувань, ступінь збалансованості. Духовні та культурні цінності узгоджуються в результаті взаємодії з різними релігійними, технологічними та культурними феноменами. Ініціативна група 1 грудня в 2012 році запропонувала свою візію Цінностей сучасного Українця зформульованих в Українській хартії вільної людини (УХВЛ).

Релігія об'єднує і заповнює всі вищі інтереси людини і приносить душі її повне задоволення і спокій, які вона не може придбати в науці, мистецтві і житті. Вона сконцентровує і правильно координує всі сили людської душі, дає людині можливість скласти для себе завершений світогляд, до якого вона і прагне. Відповідно релігійне виховання займає саме високе, центральне положення в сфері формування правильного світогляду взагалі. Ми можемо подивитись на релігію і релігійне виховання і під іншим кутом. В усякому цивілізованому суспільстві необхідні дві важливі умови: для тих, хто захотів би вважати себе людиною благородною, зразковою, світлою душею; по перше, ця людина не повинна експлуатуватись грубою чуттєвістю, і повинна панувати над своїми інстинктами, переслідувати вищі інтереси, не підніматись у світ ідеальний; а по друге, ця людина повинна бути готовою до самопожертви – сімейної, патріотичної або загальнолюдської. Між іншим, ніхто і ніщо не спрямовує наших думок у світ вищий, ідеальний і не вчить нас до самопожертвування настільки, як християнська мораль. Успішним прикладом сучасних спрямувань Українцю для свідомості та душі викладено в УХВЛ. Де успішно збалансовано матеріальні і духовні цінності, на особистістному та на національному рівні.

Формування релігійного світовідчуття приносить в людську душу, з однієї сторони, спокій, а з другої – високу моральну силу, яка допомагає протистояти «спокусам світу цього». Тому релігійне виховання – справа не стільки церковна, скільки світська, бо релігійно вихована людина більшу частку своїх життєвих зусиль віддає суспільству і значно менше – церкві. А звідси цілеспрямована робота сім'ї, садочка, школи, вищого навчального закладу. Релігійне мислення, духовність-це специфічна сфера ідеального життя, яка набуває національних ознак. [2, с.136] Саме УХВЛ охоплює згадані аспекти. Звичайно не слід викреслювати з поля пізнання та практичне застосування здобутків людства в культурній та духовних сферах. Саме вони збагачують націю і допомагають їй стати досконалішою.

Духовне життя ніколи не досягає вищого розвитку, якщо воно не з'єднується з духовними «діяннями», добродійністю. Для віруючого воля Божа є вищий закон, яким слід керуватись на протязі всього його життя. А тому релігія підпорядковує своєму впливу сенс її життя. Вона потребує вдосконалення таких дій і вчинків, які підтримують і посилюють духовні настрої і відхиляють такі, які ведуть до їх ослаблення. До таких необхідностей, і для підтримання духовного настрою належить: стримання, боротьба із пристрастями і любов.

Необхідно змалку, згодом у шкільний період, а також і в студентські роки привчити молодь шанувати та поважати матір, батька і старших людей, суспільство, державу. Навчити їх бути вдячними Богу за все, що маєм, батькам і благодійникам - «Богу жертва, батькам честь а благодійникам возданіє» 4,с.127]. Всі головні релігії світу проповідують стриманість, відхиляють виключне служіння чуттєвості, вимагають боротьби з пристрастями. Необхідність стримування, дотримання постів, боротьби з пристрастями пояснюється тим, що люди надмірно піддаються своїм захопленням. Вся їх увага спрямована на земні цілі, а для духовного життя не залишається ні часу, ні сили. Людська душа завжди дивиться на дві сторони: на землю і на небо. І чим більше уваги приділяється земному, тим більше відходить на другий план наша духовна діяльність. Якщо людина повністю захоплюється земними задоволеннями, то може зникнути відчуття іншої вищої реальності, і виникне повна зневіра. Природно, що при подібних умовах може виникнути і протилежне – відвернутись від земного і всю свою енергію життя віддати Богу. Але цей шлях для небагатьох, для інших залишається шлях стримування в усіх сферах життя і боротьби з пристрастями, що віддаляють людину від Бога.

Іншим добродіянням, без якого неможливе духовне життя, є любов, що проявляється в справах і вчинках. Основа християнська заповідь вимагає любові і поваги до ближнього, а в усій Євангелії розлита любов до всякого творіння Божого. Любов є подоланням егоїзму, і досягається вона усвідомленням чужого життя і шляхом самопожертви. Людина, яка замикається сама в собі, немовби розриває ту нитку, яка з'єднує її з Богом. Любов відновлює цей розірваний зв'язок і тому завжди викликає могутній розвиток духовного життя.

Сила і ефективність християнської моралі в її діяльному, активному характері. Один з апостольських постулатів гласить « віра без діл мертва», а інший додає « кожному за справи його», таким чином, християнська мораль – це сила з почуттям відповідальності за свої вчинки. Християнство вчить людину бути терпеливою і милосердною, вміти не гніватись і прощати, бути вдячним і не знати гордощів. Євангельські настанови містять в собі весь комплекс необхідних моральних вимог до людини.

“Релігійне виховання, — говорив Джерардо, - облагороджує з самого початку всі нахили людини, через нього воно виступає і володіє своїми істинними цінностями”. Хоч і релігійне почуття в людині з'являється з народженням її, але глибина і вдосконалення його далі залежить від ступеня розвитку почуття, істини, добра і краси. “Почуття красивого, почуття істини і добра”, - говорив Толль, злившись в одну суцільну форму духовного буття, складають те, що є релігійним почуттям. Це почуття, перебуваючи на високому ступені розвитку, в свою чергу, підносить всі інші почуття.

Релігійні почуття у всіх своїх виявах виступають тим чинником, який не залишає місця нічому, близькому до аморального, не кажучи вже про зло навіть в найменших його проявах. Усвідомлення, що істина, добро й краса є виразом божественної мудрості, перетворює релігійні почуття в неперехідні життєві принципи.

На думку Руссо, релігійне виховання повинно починатись тільки тоді, коли в дитини розвивається здатність мислення і починає проявлятися релігійна потреба. Дитина бачить навколо себе прекрасний Божий світ, з уст матері довідується, що це все творіння Творця. Від неї дитина також повинна дізнатись про любов Бога до людей. Тепле, щире слово ніжної матері глибоко може запасти в душу дитини. Для роз'яснення дитині благості, премудрості, всемогутності і інших діянь Божих повинна слугувати Свята історія. З розповідей учні, студенти зрозуміють історію благодіянь Бога, якими він оточив людину. Під впливом релігії в учнів, студентів в процесі вивчення філософії, як правило, формуються гуманні погляди на людину, природу, суспільство. Такі молоді люди не можуть робити зла, шкоди іншій людині. Протягом століть релігія, церква виробляли дійові виховні традиції (моральні, трудові, естетичні тощо). Національна система виховання використовує кращі здобутки церкви, релігії у вихованні підростаючих поколінь.

Релігійне виховання має ту особливість, що його можна розпочинати лише з того часу, коли в молодій людині виникає релігійна потреба — потреба в Вірі, в Сповіді, в

Самоочищенні

Християнські ідеали, формують готовність діяти і жити на засадах Добра, Істини І Любові Душа дорослої людини чи дитини, якщо вона заповнена християнськими чеснотами, то в ній не залишається місця ні для зла, ні для хиби.

Формування релігійного світовідчуття приносить в людську душу з однієї сторони, спокій, а з другої - високу моральну силу, яка допомагає протистояти ”принадам світу цього”.

Сила і ефективність християнської моралі - в її діяльному активному характері. Один з апостольських постулатів гласить «віра без діл мертва», а інший додає “ кожному за справи його”, таким чином, християнська мораль ще й відзначається почуттям відповідальності за свої вчинки. Християнство вчить людину бути терпеливою і милосердною, вміти не гніватись і прощати, бути вдячним і не знати гордощіві Євангельські настанови містять в собі весь комплекс необхідних моральних вимог до людини.

Релігійні почуття у всіх своїх виявах виступають почуттями високими, які не залишають місця аморальному, не кажучи вже про зло навіть в найменших його проявах. Усвідомлення, що Істина, Добро і Краса є виразом Божественної мудрості, перетворює релігійні почуття в неперехідні життєві принципи.

Зміст і мета людського життя - вічна тема всіх філософських пошуків і духовних прагнень в усіх народів світу. Це ж є і однією центральних проблем моралі - як і для чого жити?

Шукати себе самого — це наше завдання, бо ми ж від себе починаємо думати й діяти. [3, с.7] Тут же зразу переконаємось, що неможливо пізнати людину тільки дорогою науки, бо в людині є щось більше від самого тіла. Це його думка, як виразник душі, а душа нагадує Бога. Природа — це наша мати й наше тіло, це той будинок, в якому живе душа, отже ми повинні за нього дбати, щоб зберегти себе. Від здоров'я нашого тіла залежить наш успіх і основне наше завдання продовжувати життя — цей найцінніший дар Божий, щоб передати його далі.

Важливо шукати і переусвідомлювати себе як Українця, його особливості, сильні та слабкі сторони. Формування цілісного розуміння про себе як особистість та громадянина є невідемними складовими в пошуку себе та своєї реалізації.

Сучасна наука знайшла способи, як берегти і зміцнювати наше тіло і ми користуємось сьогодні цими здобутками. В змаганнях впродовж цілого нашого життя ми боремось з оточенням, коли воно неприхильне, або й вороже, або йдемо назустріч, коли воно прихильне. В цьому допомагають нам наші ідеали й наша віра в вищу силу, в Бога. Формалізованим орієнтиром для Українця можуть бути цінності УХВЛ в яких охоплено ідеали, елементи віри у Вище та орієнтири до формування прояву в житті.

Так як усе в людській цивілізації багатіє, так і біологічна характеристика людини мусить покращати.

При добрій волі і щирості, ми будемо духом і знанням багатіти й це забезпечить нам успіх у буревіях історії та стрімкий розвиток суспільства.

Наша душа — це частинка спільної душі, яка як проміння сонця, випромінює на всі сторони й показує дорога до нових переживань і духових багатств. Є в нас свідомість, а також і підсвідомість, яка працює і без нашого відомо, даючи фундамент свідомій дії.

В УХВЛ відображені обриси ідеального прояву душі в Українському суспільстві та духовній еволюції. Узгоджено складові споглядання та дії. Саме через рівновагу цих рівнів прояву можна очікувати стрімку еволюцію особистості та Української нації.

Література

1. Кравчук Л, Кравчук С Нариси з Історії української духовності особи та погляди. Тернопіль: Лілея, 2007. 265с..
2. Кузь В. Основи національного виховання. Київ 1993. Частина 2.151с.
3. Оріон Я. Бог і релігія. Канада, 1984. 405с.
4. Сковорода Г. “В духовному житті України”. Тернопіль:, 1994. 166с.